Societat | | Actualitzat el 07/08/2020 a les 18:00

Els ferrocarrils i el Vallès: una història de més de 100 anys

La Generalitat de Catalunya no va assumir la gestió de les xarxes de ferrocarril fins l'any 1979

Durant molts anys, la serra de Collserola ha realitzat una funció de barrera natural entre el Vallès i la capital catalana. En els segles XIX i XX, els punts d'accés a la ciutat de Barcelona no eren ni tan ràpids ni còmodes com ho són actualment a través dels Túnels de Vallvidrera o, fins i tot, de la Rabassada. Però amb l'arribada del ferrocarril, l'aïllada plana vallesana començaria a poc a poc a deixar de ser-ho.

Per arribar a l'origen de la línia Barcelona-Vallès cal remuntar-se fins a l'any 1863, quan després de l'eliminació de les muralles de la capital, la Companyia del Ferrocarril de Barcelona a Sarrià va voler aprofitar l'ocasió per estendre una línia que connectés les dues viles, així com les de Gràcia i Sant Gervasi.

Malgrat l'èxit de la companyia, l'endeutament va provocar que fes fallida l'any 1874 i que l'acabés absorbint la nova societat Ferrocarril de Sarrià. No va ser fins a l'any 1908, que l'enginyer Carles Emili Montañés enllaçaria amb èxit l'actual barri barceloní amb el Vallès aprofitant un col·lector d'aigües del pantà de Vallvidrera a través de carrilets.

Degut a la gran quantitat de passatgers, Montañés planteja al financer nord-americà Frank S. Pearson, la compra del ferrocarril i el seu perllongament a les comarques vallesanes, amb una primera etapa fins a Sant Cugat. Amb el capital de Pearson, l'any 1912 es constitueix la societat

Ferrocarrils de Catalunya per fer el projecte realitat.

Primera parada del Vallès

El 28 de novembre de 1916 s'inaugura el tram de Sarrià - Les Planes, a través del nou túnel sota la serra de Collserola. Més endavant, el recorregut arriba a Sant Cugat el 26 d'octubre de 1917 i es construeix la via doble. A Rubí el tren no arribaria fins al setembre de 1918 i a Terrassa a finals de desembre de 1919. L'1 de juny de 1922 s'obre el ramal de Sant Cugat a Sabadell Estació i tres anys més tard s'acabarien les obres que connectarien fins a Sabadell Rambla. Al 1959 van finalitzar les obres i interconnexions que completarien el tram actual fins a Plaça Catalunya.

Mapa dels diferents trams i connexions segons l'any d'inauguració Foto: FGC

Des de la fi de la guerra civil, l'empresa arrossegava una precària situació econòmica i va acabar fent fallida l'any 1977. Va ser aleshores quan la companyia estatal FEVE (Ferrocarriles Españoles de Vía Estrecha) es van fer càrrec de la línia, fins que dos anys més tard, la Generalitat va assumir la seva gestió que va anar introduint millores constants a la xarxa.

La gestió en mans de la Generalitat

El procés de modernització de la línia va començar amb l'entrada en servei de les primeres unitats de tren de la sèrie 111, l'any 1983. Cinc anys més tard es van adaptar els automotors 400, també coneguts com a "granotes", a ferrocarrils amb quatre cotxes allargant-se les andanes de les estacions.

L'unitat de ferrocarril 400 que va entrar en funcionament l'any 1946, també coneguda com a Foto: FGC

L'any 1996, juntament amb les 16 noves unitats de la sèrie 112, va entrar en servei l'anomenat Metro del Vallès que permet que en hores punta passin trens cada 12 minuts entre Barcelona i Terrassa i Sabadell. Des d'aleshores s'han anat incorporant nous models de trens, passant per les unitats sèrie 113 i 114 -que substituirien les unitats de 1983- aportant per primer cop el pas diàfan entre els cotxes del tren.

Unitat de la sèrie 111 posats en servei l'any 1983 Foto: FGC

Després de 12 anys d'obres, l'any 2015 s'inaugura el perllongament entre Terrassa Rambla i Terrassa Nacions Unides; i un any més tard entra en servei la primera fase del perllongament de Sabadell que s'allargaria fins a l'estació de Sabadell Parc del Nord.

FGC en l'actualitat

L'empresa pública Ferrocarrils de la Generalitat dona feina a més de 1.900 persones, i l'any passat els seus trens van tancar l'any havent transportat 66 milions de persones en la línia Barcelona-Vallès. Durant la crisi del coronavirus ha patit una important davallada del nombre d'usuaris, però segons avança la desescalada, la companyia va recuperant les xifres de passatgers habituals.

[noticiadiari]94/2870[/noticiadiari]